HEVOSET

MARKKU VUORIKARI

Ravivalmentaja Matti Nisonen käyttää suolahuonetta hevosillaan säännöllisesti pari kertaa viikossa. Starttikaudella oleva Biodiesel käy hoidossa vähän tiheämminkin.

Suolahoito ehkäisee ja lievittää hengitysvaivoja

Suolahuoneet ovat nousseet hevosväen suosioon. Tutkimuksesta ei kuitenkaan ole saatavissa tukea sen suotuisille terveysvaikutuksille.

Hevosten kuntoutukseen erikoistunut EkoHepo kuuluu Suomessa eläinten suolahoitojen edelläkävijöihin. Teivon raviradalla Ylöjärvellä toimiva yrittäjä **Jyrki Pyykkö** on vakuuttunut hoidon hyödyistä.

"Siitä on apua esimerkiksi kurkunpään tulehduksiin ja erilaisiin räkätauteihin. Jos tuntuu, ettei mitään tule ulos, vaikka hevonen yskii, suolahuoneen jälkeen räkä muuttuu juoksevaksi", hän kuvailee.

Tallimestari **Sari Raiskio** Hevosopistolta vahvistaa hoidon tepsivän parhaiten hengitysongelmissa.

Huone on ollut Ypäjällä käytössä puolitoista vuotta. Opiston omien hevosten lisäksi palvelua myydään myös ulkopuolisille.

"Varsinkin keväällä siitepölykaudella ravivalmentajamme **Ilkka Korpi** käytti tukkoisuudesta kärsiviä ravureita päivää ennen starttia suolahuoneessa. Apua on tullut."

Lisää suorituskykyä, ehkäisee iho-oireita

Ravipiireissä suolahoidosta haetaan vahvistusta yleisemminkin hapenotto- ja suorituskykyyn.

"Yhdellä ruunalla loppui säännöllisesti etusuoralla ilma. Suolahoidon jälkeen kilpailutaulusta löytyy selkeä parannus. Ruuna on napsinut jopa ykkösiä", Raiskio kertoo.

Myös maneesiyskästä kärsiville ratsuille suolailman hengittely on ollut hyvästä.

"Ratsuilla, jotka ovat varsinkin talvella paljon sisätiloissa tallissa ja maneesissa, esiintyy kuivaa yskää. Sen suhteen on saavutettu erittäin hyviä tuloksia. Nykyisin meillä on sellaisiakin asiakkaita, jotka käyvät ihan ylläpitohoidossa."

Puolen tunnin suolahuonehoidon on molemmissa yrityksissä havaittu helpottavan säännöllisesti käytettynä myös hevosten iho-ongelmia.

Suola desinfioi ja rauhoittaa etenkin kesäihottumaan liittyvää kutiamista niin, että hevoset eivät hankaa ihoa rikki. Tällöin iho ei pääse tulehtumaan.

Yhdeksän kesäihottumasta kärsivää hevosta kävi Jyrki Pyykköllä toissa kesänä huhtikuun alusta kesäkuun loppuun viikoittain suolahuoneessa.

"Niistä kahdeksan oli täysin oireettomia koko kesän."

Tutkittua näyttöä ei ole

Suolahoito ei korvaa tulehdustiloissa tarvittavaa lääkehoitoa.

MT tavoitteli useita eläinlääkäreitä kysyäkseen sen terveydellisistä vaikutuksista.

Esimerkiksi Ypäjällä Luken hevostutkimuksen puitteissa ei ole tehty virallista tutkimusta, mutta Sari Raiskion mukaan eläinlääkärit ja tutkijat kyllä seuraavat saatuja kokemuksia.

Kiuruvedellä toimivan Savon eläinsairaalan johtaja **Terhi Simonen-Jokinen** kertoo kuulleensa hevosenomistajilta myönteisiä arvioita.

"Fysiologinen suolapöly vie kutinaa pois atooppisilta ihmisiltä, joten teoriassa kuulostaa järkevältä, että se hevosillakin helpottaa iho-oireita", hän arvioi.

"Se, onko hoidosta oikeasti kuinka paljon apua, on tieteellisesti epäselvää. Toisaalta suolahuone on hoitomuotona kivuton ja pääasiassa eläintä rentouttava", toteaa puolestaan eläinlääkäri **Inka Tuominen** Yliopistollisesta eläinsairaalasta.

Hänen mukaansa hengitystie- ja iho-oireiden lisäksi hoitoja on käytetty kilpailevilla hevosilla usein myös ennaltaehkäisevästi ilman, että todellista ongelmaa tai sairautta on todettu.

"Mutta se ei vaikuta aiheuttavan eläimelle stressiä, koska suurin osa hevosista tuntuu seisovan rauhallisesti hoitojakson ajan."

Liikkuva suolahuone kiertää raveja

Jyrki Pyykkö avasi suolahuoneen EkoHepoon vuonna 2011, minkä jälkeen hän on hankkinut laitteistot useille muillekin hevosyrittäjille.

Erikoisuus on tuusulalaisen Saltin tarjoama liikkuva suolahuone. Se on rakennettu hevostraileriin, joka kiertää alan tapahtumissa sekä lähiseudulla myös tilauksesta kotona.

Hevosten lisäksi hoidoista hyötyvät muutkin eläimet, esimerkiksi koirat. Pyykön mukaan moni omistaja kertoo hoitoa hevosen kanssa kokeiltuaan, että itselläkin on helpompi hengittää.

KAIJALEENA RUNSTEN
LAURA NIKINMAA

SUOLAPÖLY

Miten toimii?

Suolahoito vähentää hevosenomistajien kokemusten mukaan limakalvojen turvotusta hengitysteissä ja desinfioi hevosen ihoa.

Hoidon aikana laitteisto säätelee huoneen ilmaa niin, että hyvin hienojakoista "suolapölyä" on 25 milligrammaa kuutiossa.

Suolahoito vaihtelee oireiden mukaan; hevosilla yksi hoito kestää 30–40 minuuttia.

Hengitystievaivoissa käsittely toistetaan 3–5 peräkkäisenä päivänä, iho-oireissa toistoja suositaan harvemmin mutta pidempään.

Kertakäynti maksaa yrityksestä riippuen 40–50 euroa.

Polttiaiset aiheuttavat kesäihottumaa

Kesäihottuma on monia hevosia kiusaava vaiva. Savon eläinsairaala Oy:n toimitusjohtajan **Terhi Simonen-Jokisen** mukaan kyseessä on polttiaisten aiheuttama allerginen reaktio.

"Samanlainen oirekuva voi johtua monesta syystä, mutta suurimmalla osalla hevosista syynä on polttiaisallergia. Joillakin yksilöillä jotkut ruoka-aineet voivat herkistää allergialle."

Oireet alkavat yleensä toukokuussa ja loppuvat lokakuussa. Jotkut hevoset kärsivät eniten elo—syyskuun aikaan, kun polttiaisia tulee uusi aalto.

Loimitus on tehokkain tapa ehkäistä allergia

Paras tapa ehkäistä kesäihottumaa on loimitus niin kutsutulla ihottumaloimella, jolloin polttiaiset eivät pääse hevosen iholle asti. Loimen käyttö on aloitettava jo ennen kutinaoireiden alkamista.

Polttiaisten ehkäisyssä tulee ottaa huomioon myös laitumen olosuhteet.

"Laitumen tulisi olla sellainen, etteivät polttiaiset siellä viihdy: ei vesilätäköitä ja mieluiten tuulisella paikalla", Simonen-Jokinen toteaa.

"Kauhean herkkää hevosta ei kannata polttiaisten lentoaikaan laittaa pihalle ollenkaan."

Hoitokeinoissa riittää valinnanvaraa

Jos polttiaiset pääsevät hevosen iholle asti, nahkaa pitää hoitaa kutinan helpottamiseksi. Tähän tarkoitukseen on tarjolla paljon erilaisia hoitotuotteita. Jotkut hevosenomistajat sekoittavat myös erilaisia yrttejä ruokaan.

Parhaan tuotteen ja hoitotavan löytää vain kokeilemalla.

"Hevoset ovat yksilöitä, sama tuote ja hoito ei välttämättä auta kaikkia."

Kesäihottumaan ja muihin ihohankaumiin on kuuriluontoisesti saatu apua myös suolahuoneesta.

Silloin tarvitaan vähemmän muuta käsittelyä kuten öljyämistä, Hevosopiston tallimestari **Sari Raiskio** kertoo.

> Islanninhevosten herkkyys voi johtua siitä, ettei Islannissa polttiaisia juuri esiinny.
>
> TERHI SIMONEN-JOKINEN

Tänä kesänä tilanne on ollut hänen mukaansa hevosten hankaumien suhteen onneksi helpompi – kiitos viileyden ja sen, ettei ole mäkäräisiä.

"Suolahuone helpottaa kesäihottumaa, koska suolapöly tunkeutuu karvan juureen ja kosteuttaa siellä ihoa", arvioi Teivon raviradalla toimivan EkoHevon yrittäjä **Jyrki Pyykkö**.

Hevosrotujen allergiaherkkyyksissä on eroja

Alttius allergialle on jossain määrin perinnöllistä. Esimerkiksi islanninhevosilla ja suomenhevosilla allergian on todettu esiintyvän sukulinjoissa. Muita kesäihottuma-alttiita rotuja ovat shetlanninponit, russponit, friisiläiset ja andalusianhevoset.

"Islanninhevosten herkkyys voi johtua siitä, ettei Islannissa polttiaisia juuri esiinny. Niiden elimistö ei ole tottunut ötököihin", toteaa Simonen-Jokinen.

Ihottumaa ei juuri havaita varsoilla tai nuorilla hevosilla. Se puhkeaa usein 2–6 vuoden iässä.

Suomenhevosen jalostusohjesääntöä muutettaessa on mietitty, pitäisikö ihottuma jotenkin kirjata kantakirjatietoihin. Tutkimustieto periytymisestä kuitenkin puuttuu, minkä lisäksi ympäristötekijöillä on merkitystä taudin puhkeamiseen.

LAURA NIKINMAA
KAIJALEENA RUNSTEN

KIRJA

Kattava teos lämminverihevosten jalostuksesta

Lauri Jalkanen perkaa seikkaperäisesti "Suomalaisen lämminveriratsun matka huipulle – toistasataa vuotta jalostusta ja ratsastusurheilua" -teoksessaan lämminveriratsujen historiaa ja nykypäivää Suomessa. Kirjoittajan rakkaus lajiin on käsin kosketeltava.

Kirjassa todetaan suomalaisten lämminverihevosten laadun parantuneen merkittävästi 30 viime vuoden aikana. Erityisesti vielä 1980-luvulla keskieurooppalaisittain heikkona pidetty tamma-aines on nyt saavuttanut hyvän tason eurooppalaisella standardilla.

Jalkanen pureutuu syvälle myös kasvatuksen ongelmiin. Suomessa laadukkaiden hevosten kasvatus on kallista, joten kasvattaminen on taloudellisesti kannattamatonta toimintaa. Suomessa ei myöskään ole tarpeeksi ammattimaista nuorten hevosten valmennusta.

Kirjassa tuodaan hyvin esille hevosten kasvatusmaailma ongelmineen, kilpailuineen sekä vaikuttavine hevosineen ja ihmisineen. Alaa tuntemattomalle kirja on kattava perusteos, mutta hieman raskas lukea kaikkine yksityiskohtineen.

LAURA NIKINMAA

PEKKA KARHU ELÄINVÄLITYS KARJANHANKINTA.FI
Ostamme teurashevosia koko Suomen alueelta.
-Nopeat keräilyt-
Puh: 040 5796381
S-posti:pekka.karhu@karjanhankinta.fi

Hyvälaatuista suurkantti paalattua säilöheinää.
P. 0400 520576
www.saaristonhevosheinaa.fi

Täällä ELÄINILMOITUKSET saavat hyvän huomioarvon.
MAASEUDUN TULEVAISUUS

Laiduntamisen plussat voittavat miinukset

Tutkimuksen mukaan kilpahevoset hyötyvät laiduntamisesta siinä missä harrastehevosetkin. Laiduntava kilpahevonen on tyytyväinen, rento ja fyysisesti terve. Hevosia voidaan laiduntaa sekä kilpailu-, valmennus- että lepokausien aikana.

Laiduntaminen edistää etenkin mahan terveyttä, kun hevosen ruuansulatukselle tärkeää karkearehua on jatkuvasti saatavilla.

Kilpahevosia pyritään laiduntamaan vähintään kahden hevosen laumassa. Silloin ne pääsevät toteuttamaan lajityypillistä sosiaalista käyttäytymistä.

Laitumella voi olla hevosten suorituskykyä heikentäviä vaikutuksia, mutta niitä pystytään pitkälti ennaltaehkäisemään.

Tutkimuksen teki Hämeen ammattikorkeakoulun opiskelija **Iris Vanne** opinnäytetyönään. Se toteutettiin lähettämällä sähköinen kysely kilpahevosia laiduntaville hevosten pitäjille, joiden hevoset starttaavat totoraveissa tai vähintään kansallisella tasolla ratsastuksessa.

LAURA NIKINMAA

VILLE-PETTERI MÄÄTTÄ

Orivedellä sijaitsevan Parvelan hevostilan asukit laitumella viime kesänä. Etualalla Petri Laine ajaa Pörnä-Tyttöä.